דף תלמידה | מסכת פסחים פרק א משנה א

בדיקת חמץ | החלק הנלמד: מתחילת המשנה עד "אין צריך בדיקה"

שם: _____ כיתה: _____

נוסח המשנה

אוֹר לְאַרְבָּעָה עָשָׂר, בּוֹדְקִין אֶת הֶחָמֵץ לְאוֹר הַנֵּר. כָּל מָקוֹם שֶׁאֵין מַכְנִיסִין בּוֹ חָמֵץ, אֵין צָרִיךְ בְּדִיקָה.

ביאור מילולי

אוֹר לְאַרְבָּעָה עָשָׂר - הלילה שלפני י"ד בניסן. המשנה בחרה לשון נאה ללילה, כמו שקוראים לעיוור "סגי נהור" (הברטנורא)

בּוֹדְקִין - מחפשים ובודקים היטב

לְאוֹר הַנֵּר - לאור של נר (בימינו - גם פנס)

מַכְנִיסִין בּוֹ חָמֵץ - נכנסים אליו עם חמץ

בְּדִיקָה - חיפוש

הביאור הפשוט

בלילה שלפני ארבעה עשר בניסן (ליל בדיקת חמץ) מחפשים חמץ בבית לאור הנר.

מקום שאין מכניסים לתוכו חמץ כלל (למשל מחסן שאין נכנסים אליו עם אוכל) - אין צריך לבדוק אותו.

מדוע בלילה ובאור נר? הברטנורא מביא מהגמרא: בלילה כל האנשים נמצאים בבתיהם, ואור הנר יפה לבדיקה דווקא בלילה.

מה טעם הבדיקה? לפי אחד המפרשים - כדי שלא יישאר חמץ בבית בפסח (בל יראה ובל ימצא). לפי מפרשים אחרים - גזירה שמא ימצא חמץ בפסח ויבוא לאוכלו.

שאלות מדורגות

1. [ידיעה] מתי מועד בדיקת החמץ, ובאיזה אור בודקים?

_____

2. [ידיעה] איזה מקום פטור מבדיקה?

_____

3. [הבנה] מדוע לדעתך נקבעה הבדיקה דווקא בלילה ובאור נר?

_____

4. [הבנה] תני דוגמה משלך למקום שאין צריך בדיקה, והסבירי מדוע.

_____

5. [חשיבה והפעלה] המשנה קוראת ללילה "אור". מה אפשר ללמוד מהבחירה בלשון הזו?

_____

המשנה בנוסח ספריה. הביאור נשען על פירוש הברטנורא ומובא בלשון פשוטה.